

держави і права..., а це — як ознака міждисциплінарних підходів до реалізації навчального процесу — не може не надати йому (навчальному процесу) наукового спрямування.

Слід визнати до того ж, що об'єктивність викладення історичного (суспільно-політичного) матеріалу вимагає включення до викладацького процесу сучасних методологічних підходів, урізноманітнення яких з урахуванням здобутків вітчизняної і зарубіжної науки поглиблюють теоретичний і, разом з тим, науковий рівень лекцій з історичної дисципліни.

Характерно, що науковість підходів до викладення лекцій з історії українського суспільства об'єктивно зумовлює застосування інноваційних методів реалізації навчального процесу, серед можливого переліку яких, зокрема, використання мультимедіа системи для включення в лекційний матеріал наглядних даних. Поєднання відео-й аудіопроцесу викладання значно полегшує сприйняття студентами складних теоретичних проблем, забезпечує раціональність використання лекційного часу, як і можливість оформлення студентською аудиторією якісного конспективного матеріалу. Неабиякого значення у цьому відношенні набуває й емоційний чинник як важлива умова підвищення уваги студентської молоді, активізації пізнавального інтересу, поглиблення конкретно-історичних уявлень. Все це сукупно сприяє ефективності навчального процесу, підвищує його вагомість з погляду на завдання, які окреслюються в навчальному процесі перед історичною дисципліною, і зокрема такою його провідною формою, як лекція.

*Зарицька Н. П., асист.,
кафедра економіки агропромислових формувань*

ШЛЯХИ ЗБАГАЧЕННЯ ЗМІСТУ ЛЕКЦІЙНИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

У контексті вимог сьогодення до навчального процесу особливу увагу слід звернути на зміст лекційних і практичних занять, посилення їх наукової складової. Саме тому перед викладачами постає питання пошуку ефективних шляхів збагачення змісту лекційних і практичних занять.

Зрозуміло, що вдосконалення потребують програми навчальних дисциплін, методичне забезпечення навчального процесу, підручники. Однак, окрім поглиблення змісту аудиторних занять не втрачає актуальності питання мотивованого навчання студентів, що лежить в основі підготовки сучасних фахівців. Посилюючи наукову складову навчального процесу та імплементуючи у нього досягнення передової практики, варто також звернути увагу на співвідношення наукового та педагогічного навантаження викладачів, підвищення їх професійного рівня, удосконалення педагогічної майстерності.

З окреслених вище позицій одним із шляхів збагачення змісту аудиторних занять є стажування викладачів, що прямо впливає на підвищення їх кваліфікації, а отже і на якість підготовки лекційних і практичних занять, і опосередковано — на посилення мотивації студентів до навчання. Так, у ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана» запроваджено курси підвищення кваліфікації для професорсько-викладацького складу за програмою «Формування психолого-педагогічної компетентності викладачів університету» з насиченим тематичним планом. Проте варто пам'ятати, що економічні науки є динамічними, а отже, варто постійно підвищувати професійний рівень, активно беручи участь у семінарах, конференціях, круглих столах, відвідуючи виставки, ярмарки, лекції іноземних фахівців, здійснювати моніторинг авторитетних періодичних видань, аналізувати статистичні джерела інформації, залучати Інтернет-ресурси.

Іншим шляхом є використання результатів науково-дослідної роботи кафедри, у межах якої, як правило, вирішуються проблеми, що знаходяться на лезі сучасних запитів і вимог сьогодення.

Особлива роль у контексті поставленої проблеми належить аналізу досягнень компаративної педагогіки, здійсненню міждисциплінарних досліджень, розгляду концепцій «дослідницького університету» (В. Гумбольдт) та «інтелектуального університету» (Дж. Ньюмен), а також «мультиверситету» (університетського комплексу). Слід також звернути увагу на принцип єдності фундаментальної університетської і професійної освіти (багатопрофільність, комплексний навчальний план, підготовка спеціаліста із гнучким мисленням на противагу такому, якого підготували під конкретну виробничу ситуацію). Тому на фоні диференційованого підходу до підготовки спеціалістів й існування проблеми працевлаштування випускників маємо акцентувати увагу на інтеграції науки і виробництва, коли стажування викладачів і практика студентів не зводяться до екскурсії на виробництво.

Поглибленню симбіозу науки і виробництва, вирішенню конкретних виробничих проблем у поєднанні з навчанням студентів у режимі полілогу на засадах збереження державної монополії у галузі вищої освіти та регіональної стратегії розташування вищих навчальних закладів сприятиме організація роботи у тьюторських групах, спрямована на розробку авторських творчих проєктів, методичних рекомендацій виробництву.

Іваненко Ф. В., канд. с.-г. наук, доцент
кафедри економіки агропромислових формувань

НЕОБХІДНІСТЬ ПЕРЕХОДУ НА ЕНЕРГЕТИЧНІ ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ГАЛУЗЕЙ ТВАРИННИЦТВА

В сучасних економічних умовах виробничі витрати мають бути обґрунтовані як з технологічної, так і з економічної точки зору. Потреба у ресурсах визначається технологічними умовами одержання продукції та відповідними енергетичними затратами у рослинництві і тваринництві. Показник енерговитрат має широкі межі коливання залежно від природно-кліматичних умов, можливостей щодо застосування досягнень генетики тощо.

Для вдосконалення методичних матеріалів з технологічних дисциплін є доцільним розробка нової методології оцінки кормових та інших ресурсів у розрахунках сукупних енерговитрат і енергоємності виробництва продукції.

Наприклад, для обліку показників виробництва кормів та продуктивності вже майже століття застосовується вівсяна кормова одиниця. За одиницю поживності кормів взято поживність 1 кг сухого зерна вівса середньої якості. Поживність однієї кормової одиниці визначається за показником жировідкладення у великої рогатої худоби та дорівнює 150 г жиру, або 1414 ккал (5,95 МДж). Радянська кормова одиниця є похідним крохмального еквівалента (1 кормова одиниця дорівнює 0,6 крохмального еквівалента). У Швеції, Норвегії, Данії, Ісландії, Фінляндії застосовується ячмінна кормова одиниця. У США, Німеччині, Великобританії та інших країнах поширення набула оцінка кормів за сумою перетравних поживних